

Alexander Grüner: (fra foran) «Memories», «Expectations» og «Dreams», Norske Kunsthåndverkeres Triennale, Kunstindustrimuseet, Oslo, 2002. Foto: AG

Her ligger et forsøk på å gjenskape eget liv. Det skjer med den fantasiens nådegave som barnet ser verden gjennom, hvor det som er ganske alminnelig forvandles til noe annet. «Ishavet» kaller Håfström et av sine objekter: En eske full av glassbiter. Her går referansen bl.a. til Caspar David Friedrichs maleri av samme navn fra 1822 – det er som om det sublime i Friedrichs maleri er forsøkt temmet og kontrollert, i konsentrert form, inne i esken.

Dette forsøket på å få kontroll går igjen i hele utstillingen. Små fragmenter av filler danner bilder i serier – som om det var mulig å bevare de korte, ubetydelige øyeblikkene i livet. En gammel, slitt jakke henger inne i en koffert – som om man kunne fange dette spøkelset fra fortiden. Håfströms melankolske prosjekt rommer en fetisjering av fortiden, i forsøket på å fastholde eller rekonstruere den. Selv kaller han dette for «predestinerte frakturer», og det peker både på bruddet som ikke kan heles, på fragmentet som er alt som er igjen etter en helhet vi aldri kan gjenfinne, og på skrifttypen fraktur – tegn som må tydes for å kunne gi mening. Kunstnerens predestinasjon – hans uavvendelige dragning

mot dette – fastholder smerten over tapet av fortiden i disse fetisjene.

På utstillingen finner vi enkelte kart, ikke over kjente land og kontinenter, men over fantasiens uendelige frihet. Kartene skjuler mer enn de avdekker – de er ment for blinde navigatører som ikke har annet å stole på enn sin fantasi og sine fragmenterte, delvis tilsørte minner. Med disse kartene blir vi oppdagelsesreisende i egen fortid, i vårt eget indre lys.

Her er et interessant berøringspunkt med Hertervig – kartene tar oss med helt fram til «Den øvre stationen», et monumentalt maleri som, i sammenheng med sin inspirasjonskilde, Joseph Conrads roman *Heart of darkness*, formørker det svinnende lyset, men som i Hertervigs kontekst rommer et indre lys som ikke gir tapt for mørkets krefter, og som generøst omfavner oss alle, som en immateriell kraft.

Vi har benyttet de kartene Håfström så generøst har gitt oss; nå har vi kommet fram. Den øvre stationen – inspirert av Conrads *Heart of darkness*.

Trond Borgen, Stavanger Aftenblad 13.09.2002

Triennale 2002

*Kunstindustrimuseet i Oslo
14.09.–20.10.2002*

Høstmønstringen *Triennale 2002* viser at kunsthåndverkerne lager kunst som engasjerer, som er taktil og som appellerer til alle sanser. De har klart å skape en kultur der nyskapning og formglede går hånd i hånd.

Mens årsutstillingen tidligere omfattet alle faggrupper, vil triennalen i fremtiden være materialbasert, konsentrert henholdsvis om tekstil og fiber, keramikk og glass, og tre, metall og smykker. Triennalen skal alternere mellom kunstindustrimuseene i Oslo, Bergen og Trondheim. Fortsetter de like bra, bør utstillingene sendes på turné.

Man skulle tro at mulighetene for å lage en god utstilling blir mindre når utvalget snevres inn. Resultatet er det motsatte: Konsentrasjonen om tekstil- og fiberbasert kunst har gitt juryen mulighet til å sette sammen en dyptpløyende og variert utstilling.

I motsetning til Høstutstillingen har kunsthåndverkernes jury både en klar vilje og en visjon. De har villet lage en ny og frisk utstilling.

Louise Bourgeois: «Spider», 1996, fra utstillingen/from the exhibition Louise Bourgeois, Museet for samtidskunst, Oslo, 2002. Foto: Børre Høstland

Juryen uttaler at «Målsettingen var hele tiden å kunne presentere publikum for et interessant, helhetlig konsept». De sier at nivået var så høyt at kvalitetsiling var lite sentralt ved annen juryeringsrunde. Med bare 189 konkurrerende kunstnere er det et luksusproblem.

Og hvilken luksus er det ikke å få lov til å se, lukte, ta og føle på Alexander Grüners ekstraordinært vakre pledd. Han er vinner av årets kunsthåndverkspris med pleddene som er hans hovedfagsoppgave fra i år. Dette er abstrakt billedkunst på høyt nivå. Det er tredimensjonal form med innlagt rygggrad og mulighet for stadig fornyelse. Det er taktilt så det forslår. Og det er nyskapende håndverk av ypperste klasse. Bravo!

Det er flere det er grunn til å sette kryss i taket for. Eva Schjølberg setter selv kryss i taket med sin bretteteknikk i «Irreganger», som – med riktig lyssetting – slynger seg gjennom rommet som en solstråle som bryter gjennom skyene.

Hun er en av fire hederlig omtalte kunstnere, der spesielt Kari Mette Paulsens store «20.02.2002

– Et samtidsbilde» imponerer gjennom utsøkt jacquardvevteknikk og arbeidets billedlige fortelling om en dag i kunstnerens liv. Også Marit Gulbrandsen og Hege Mari Sorum har fått hederlig omtale for gode verk.

Det er det flere som kunne fortjent. Å skulle velge må ha vært vanskelig. Mangfoldet i uttrykk, teknikk og kunstnerisk fortellerkraft ligger på et så høyt nivå at jeg kunne brukt flere spalter på sjenerøs omtale av god kunst. I stedet overlater jeg til publikum å finne sine egne favoritter. Jeg tør love at du vil ha problemer med å velge.

Lars Elton, VG 15.09.2002

Louise Bourgeois

Museet for samtidskunst, Oslo
14.09.–08.12.2002

Man kan trygt si at den 90 år gamle fransk-amerikanske kunstneren Louise Bourgeois har fått vind i seilene. Hvis man villkårlig stilte seg i en av

køene inn til enkeltutstillingene på Dokumenta-mønstringen i Kassel, ville Louise Bourgeois være en av de få man fikk se. De andre kørommene hadde det til felles at de var overfylte med gjenstander, slik at folk ble forledet til å tro de kunne få noe.

Det kan virke som om følelsen av å få noe også er en del av Bourgeois' suksess. Arbeidene hennes er nemlig tungt ladet og ytterst klaustrofobiske. Skulpturene er overfylte med mental ladning slik at det begynner å tyte og pipe frem på overflaten av dem. Til slutt renner det av arbeidene. Av den grunn kleber skulpturene seg til publikum. Det gjør det vanskelig å glemme skulpturene til Bourgeois, selv om man gjerne ville.

I en av de nedtrykte salene i museets underetasje er det plassert en enorm edderkoppskulptur i bronse på syv ganger syv meter. Et av bena strekker seg giftig frem mot publikum. Den enorme edderkoppen krymper rommet og lar deg ikke rømme. Dyrets kropp er laget med for-